

Premenené horniny

Premenené horniny (**metamorfované**) vznikli pôsobením vysokej teploty a vysokého tlaku väčšinou pri vrásneniach a sopečnej činnosti. Chemické zloženie premenených hornín je zhodné s chemickým zložením pôvodných hornín. Premenené horniny môžeme rozdeliť podľa toho, či vznikli z vyvretých hornín – ortohorniny, alebo z usadených hornín – parahorniny. Medzi najčastejšie patria rula, svor a fylit.

Rula

Rula vznikla najčastejšie premenou **vyvretých hornín** žuly, syenitu a dioritu (ortorula), alebo premenou **ílovitých bridlíc** (pararula). Najčastejšie sú ruly zastúpené **kremeňom**, **živcami** a **sľudami**. Farebne sú rôznorodé, celkovo sú ortoruly svetlejšie a pararuly tmavšie. Štruktúra je **zrnitá** a často **šupinatá**. Zvetrávanie prebieha pomerne ľahko. Vzniknuté pôdy sú **kyslé** a stredne hlboké, **hlinitiesočnaté**.

Svor

Svor vznikol premenou **ílovitých hornín**. Na rozdiel od rúl sú v ňom zastúpené vo **väčšej časti kremeň** a sľuda a podstatne menej živce. Svor je **hrubozrnný**, **šupinovitý**, **zreteľne bridlicovitý** a často zvrásnený. Rozptýlená **sľuda** dodáva hornine **striebrosivý lesk**, pri obsahu chloritu má svor zelený nádych. Svorové pôdy sú plytké, hlinitiesočnaté a neúrodné.

Fylit

Fylit má zloženie ako svor a taktiež vznikol z **ílovitých bridlíc**. Odlišuje sa **jemnejšou štruktúrou** a vysokou **bridličnatosťou**. Mikroskopické šupinky muskovitu dodávajú hodvábnny lesk. Farba býva sivá, zelenkastá, niekedy čierna. Fylit je podstatne **menej kyslý** ako svor. Do pôdy uvoľňuje **draslík**, **vápnik** a **horčík**, ktoré pôdu obohacujú. Pôdy sú piesočnaté až hlinitiesočnaté.

Z ďalších premenených hornín spomenieme len niektoré, pomerne často sa vyskytujúce:

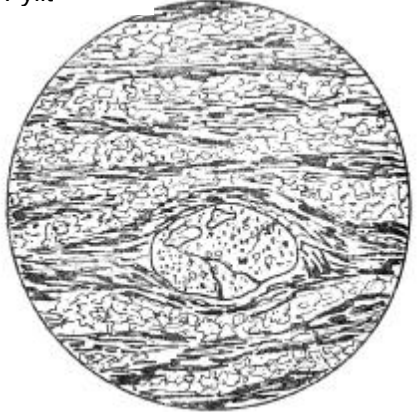
Rula

Svor

Fylit

Materská hornina	Premenená hornina	Obsah
pieskovec (kremenec)	kvarcit	kremeň, muskovit
vápenec, dolomit	mramor	kalcit, dolomit
gabro	amfibolická bridlica	amfibol, plagioklas

Kontrolné otázky

1. Popíšte, akým spôsobom vznikali premenené horniny.
2. Charakterizujte rulu.
3. Charakterizujte svor.
4. Charakterizujte fylit.